

[Strona Główna](#) > ... > [Wszczęcie Postępowania Sądowego](#) > [Systemy Prawne – Unijny I Krajowy](#) > [Krajowe Systemy Wymiaru Sprawiedliwości](#) > [Netherlands](#)

Krajowe systemy wymiaru sprawiedliwości

Autor treści:
Niderlandy



Niderlandy

Na tej stronie przedstawiono przegląd systemu sądowego w Niderlandach.

Organizacja wymiaru sprawiedliwości – systemy sądownictwa

Administracja sądowa

Rada Sądownictwa (Raad voor de rechtspraak) jest częścią systemu sądownictwa, lecz sama nie zajmuje się sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości. Przejęła ona odpowiedzialność za szereg zadań od Ministerstwa Sprawiedliwości. Zadania te mają charakter operacyjny i obejmują rozdzielanie środków budżetowych, nadzór nad zarządzaniem finansowym, politykę kadrową, technologie informacyjne i komunikacyjne oraz sprawy lokalowe. Rada wspiera sądy w realizacji ich zadań w tych obszarach. Powierzono jej również zadanie udoskonalania jakości systemu sądownictwa i doradztwa w zakresie nowego ustawodawstwa mającego wpływ na funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości. Rada pełni również funkcję rzecznika wymiaru sprawiedliwości w relacjach z opinią publiczną i w debacie politycznej. Jej zadania obejmują zagadnienia dotyczące zarządzania (w najszerszym tego słowa znaczeniu), kwestie budżetowe oraz zagadnienia dotyczące jakości wymiaru sprawiedliwości.

Rada odgrywa decydującą rolę w przygotowywaniu, wykonywaniu i rozliczaniu budżetu systemu sądownictwa. System budżetowy opiera się na systemie oceny obciążenia pracą, którym zarządza rada. Rada zachęca do opracowywania procedur operacyjnych na potrzeby bieżącego zarządzania działalnością sądów i nadzoruje ten proces. W zakres tych zadań wchodzi polityka kadrowa, sprawy lokalowe, technologie informacyjno-komunikacyjne oraz sprawy zewnętrzne. Rada posiada szereg uprawnień ustawowych umożliwiających jej wypełnianie tych zadań. Na przykład jest ona władna wydawać wiążące zarządzenia ogólne w zakresie zarządzania, jakkolwiek woli korzystać z tych uprawnień w jak najmniejszym stopniu.

Rada odpowiada za rekrutację, dobór kadr oraz szkolenia sędziów i urzędników sądowych. Realizuje ona swoje zadania w tych obszarach w ścisłym porozumieniu z radami sądów (*raden van de gerechten*). Rada ma dużą władzę w zakresie powoływania członków rad sądów.

Jeżeli chodzi o jakość systemu sądownictwa, do jej zadań należą propagowanie jednolitego stosowania prawa i poprawa jakości sądownictwa. Co się zaś tyczy spójności treści orzeczeń sądowych, rada nie posiada w tym zakresie żadnych uprawnień.

Rada odgrywa również ogólną rolę doradczą. Doradza rządowi w kwestii nowych ustaw mających wpływ na system sądownictwa. Proces ten przebiega w ramach bieżących konsultacji z członkami rad sądów.

Mimo że rada dysponuje uprawnieniami formalnymi, stosunki między Radą a sądami nie powinny być postrzegane jako hierarchiczne. Za swój podstawowy cel rada stawia sobie wspieranie sądów w sferze wykonywanych przez nie zadań. By zapewnić właściwą realizację poszczególnych zadań, rada prowadzi regularne konsultacje z prezesami sądów, dyrektorami operacyjnymi, szefami wydziałów oraz komisją przedstawicieli (*College van afgevaardigden* – organ doradczy, w którego skład wchodzi przedstawiciele sądów).

Rodzaje sądów – krótki opis

Sądy okręgowe (*rechtbanken*)

Niderlandy są podzielone na 11 okręgów sądowych (*arrondissementen*), z których każdy ma własny sąd. Każdy z tych sądów ma kilka jednostek rejonowych (*kantonlocaties*). Sąd okręgowy składa się z co najmniej czterech wydziałów (*sectoren*). Wśród nich znajdują się zawsze wydziały: administracyjny, cywilny, karny i rejonowy. Sprawy rodzinne i dotyczące nieletnich są często rozpoznawane przez odrębny wydział, podobnie jak sprawy dotyczące obcokrajowców. Rada sądu (*bestuur van het gerecht*) może swobodnie podejmować decyzje w tych kwestiach.

Wydziały

Wydział rejonowy (*kanton*)

Wniesienie sprawy do wydziału rejonowego jest dla obywateli stosunkowo łatwe. Łatwość polega na tym, że obywatele mają prawo prowadzić własną sprawę i nie potrzebują zastępcy procesowego w sądzie. W zakresie prawa cywilnego sędzia wydziału rejonowego rozpoznaje wszystkie sprawy dotyczące czynszów, sprzedaży ratalnej i zatrudnienia, a także wszystkie spory, w których kwota przedmiotu sporu wynosi poniżej 25 000 euro.

W obszarze prawa karnego sędzia wydziału rejonowego zajmuje się jedynie drobnymi przestępstwami. Często są to sprawy, w których policja i prokuratura proponują ugodę. Jeżeli oskarżony odmawia przyjęcia warunków proponowanej ugody sprawa jest rozpoznawana przez sędziego wydziału rejonowego. Sędzia wydziału rejonowego wydaje wyrok ustnie, niezwłocznie po zakończeniu posiedzenia.

Prawo karne

Sędziowie wydziału karnego rozpoznają wszystkie sprawy karne wyłączone spod właściwości sędziów wydziału rejonowego. Sprawy te mogą być rozpoznawane przez jednego sędziego lub przez pełen skład orzekający w liczbie trzech sędziów. Pełne składy orzekające rozpoznają bardziej złożone sprawy oraz wszystkie sprawy, w których oskarżyciel domaga się kary powyżej jednego roku pozbawienia wolności.

Prawo cywilne/prawo rodzinne

Również wydział cywilny rozpoznaje sprawy nieprzypisane do właściwości sędziów wydziału rejonowego. Większość z nich rozpoznaje sąd w składzie jednoosobowym, przy czym również w tym przypadku bardziej skomplikowane sprawy są rozpoznawane przez pełne składy orzekające złożone z trzech sędziów. Wiele sądów okręgowych ma osobne wydziały rodzinne i nieletnich. Z tej możliwości korzysta się wówczas, gdy w danym okręgu występuje znaczna liczba takich spraw.

Prawo administracyjne (*bestuursrecht*)

Niemal wszystkie sprawy administracyjne, z niewielkimi wyjątkami, są rozpoznawane przez sądy okręgowe. W wielu przypadkach rozprawę w wydziale administracyjnym poprzedza procedura sprzeciwu przed organami administracji. Zazwyczaj sprawy te są rozpoznawane przez jednego sędziego, przy czym również tu sąd okręgowy może postanowić o wyznaczeniu trzech sędziów do rozpoznania sprawy, jeżeli jest ona złożona lub dotyczy kwestii zasadniczej wagi. W przypadku gdy dany sąd okręgowy nie ma osobnego wydziału do spraw cudzoziemców, sprawy te rozstrzyga wydział administracyjny lub jego izba. Rozpoznawanie apelacji w sprawach dotyczących urzędników służby cywilnej i ubezpieczeń społecznych należy do właściwości specjalnego sądu apelacyjnego – Centralnego Sądu Apelacyjnego (Centrale Raad van Beroep) – natomiast w większości innych spraw – do Wydziału Sądownictwa Administracyjnego Rady Stanu (Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State).

Sądy apelacyjne (*gerechtshoven*)

Jedenaście okręgów sądowych jest podzielonych między cztery obszary właściwości miejscowej Sądu Apelacyjnego: Haga, Amsterdam, Arnhem-Leeuwarden i 's-Hertogenbosch. W zakresie prawa karnego i cywilnego sędziowie sądu apelacyjnego rozpoznają wyłącznie sprawy, w których odwołano się od wyroku wydanego przez sąd okręgowy. Sąd Apelacyjny ponownie bada okoliczności faktyczne sprawy i przyjmuje własne

stanowisko. W większości spraw możliwe jest zaskarżenie orzeczenia Sądu Apelacyjnego poprzez złożenie skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego Niderlandów (Hoge Raad der Nederlanden). Oprócz spraw karnych i cywilnych Sąd Apelacyjny rozpoznaje również wszystkie rodzaje odwołań od decyzji w sprawie wymiaru podatku.

Sądy szczególne

Centralny Sąd Apelacyjny (Centrale Raad van Beroep) jest instancją odwoławczą właściwą głównie w sprawach związanych z ubezpieczeniami społecznymi i służbą cywilną. W tych dziedzinach jest on najwyższym organem władzy sądowniczej. Sąd ten ma siedzibę w Utrechcie.

Sąd Apelacyjny ds. Gospodarki i Handlu (College van Beroep) jest szczególnym sądem administracyjnym, orzekającym w sporach z zakresu prawa administracyjnego w wymiarze społecznym i gospodarczym. Ponadto sąd ten orzeka w postępowaniach odwoławczych dotyczących konkretnych aktów prawnych, takich jak ustawa o konkurencji (Mededingingswet) i ustawa telekomunikacyjna (Telecommunicatiewet). Sąd ten ma siedzibę w Hadze.

Sądy Najwyższy (*Hoge Raad*)

Sąd Najwyższy Niderlandów z siedzibą w Hadze bada, czy wydając orzeczenie dany sąd niższej instancji właściwie zastosował prawo. Na tym etapie okoliczności faktyczne sprawy ustalone przez sąd niższej instancji nie podlegają dalszemu rozpatrywaniu. Dlatego skarga kasacyjna pełni ważną funkcję w ujednocianiu prawa.

Prawnicze bazy danych

Dalsze informacje na ten temat są dostępne na stronie internetowej poświęconej [niderlandzkiemu sądownictwu](#).

Orzeczenia można znaleźć we wspólnej [bazie orzecznictwa](#).

Czy dostęp do tych baz danych jest bezpłatny?

Tak, dostęp jest nieodpłatny.

Powiązane strony

[Sądownictwo Niderlandów](#)

■ Ostatnia aktualizacja: 13/05/2024

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.